

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. XXXVIII. Mortuo Theodoro Mesimerio, Græco Squillacensi episcopo,
Joannes de Nicephoro Latinus ut substituatur, Sanctus suadet, et ab hoc
deinde privilegium amplissimum, quod et a Pontifice ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
C. B.

§ XXXVIII. Mortuo Theodoro Mesimerio, Græco Squillacensi episcopo, Joannes de Nicephoro Latinus ut substituatur, Sanctus suadet, et ab hoc deinde privilegium amplissimum, quod et a Pontifice confirmari curat, Turritanæ eremo, novo jam in hac constructo S. Stephani monasterio, impetrat.

Quamdiu Græcis Orientis imperatoribus Calabria paruerat, non alii fere Scyllacii, quam qui Ecclesiæ Græcæ essent, sederant episcopi. Verum, regione illa a gente ac principibus Normannis, qui Ecclesiæ Latinæ ritum sequebantur, sæculo undecimo subacta, in Theodori Mesimerii, Græci Scyllacensis episcopi, anno 1093 aut sequentis initio e vivis sublatis, locum non alium, quam qui Ecclesiæ Latinæ esset, sufficere episcopum Rogerio, Calabriae et Siciliae comiti, ad cujus ditionem Scyllacium aut, ut alii scribunt, Squillacum seu Squillacium spectabat, est visum; suadentibus id autem ei una cum nonnullis ritus Latini episcopis S. Brunone et Lanvino, in primum sedis illius ritus Latini episcopum Joannem de Nicephoro delegit. Docet hæc omnia exstans apud Ughellum tom. IX Italiae sacræ in Episcopis Squillacensibus col. 426, annoque, unde ab hoc scriptore Mesimerii obitum cum anno 1096 exente aut sequentis initio perperam loco citato componi liquet, 1096, Indictione quinta signatum diploma, quo tunc præterea idem Rogerius in Scyllacensem sedem bona non pauca contulit, ac de novo quodammodo eam fundavit. Verba illius, eo facientia, sic habent: Ego Rogerius Siciliae comes et Calabriae, una cum uxore mea, nomine Adelsia... consilio Cassanensis episcopi Saxonis, et Vicarii D. Urbani Papæ, atque D. Roberti Messinensium, Stephani... Angerii Cathanensis, Stephani Mazariensis, Engerlandi Agrigentinis, Rogerii Siracusan. episcoporum assensu, atque D. Brunonis et fratris nostri Lanvini eremitarum, virorum sanctorum, consilii D. Joannem de Nicephoro, qui canonicus et decanus venerabilis sanctæ Militensis ecclesiæ erat, vir honestus, vir prudens, atque omni copiosus honestate, ibique in magistrum elegi et pontificem, et ecclesiam suam quot et quantis mihi placuit beneficiis ditavi, et honestavi dignitatibus, et quantum ad me pertinuit, destinavi et descripsi suam parochiam etc.

Novum monasterium, quod, ut ait Tutinus, antiquum monachis,

621 Cum Rogerius S. Brunonem ac Lanvinum Virorum Sanctorum titulo hic condecorat, horumque partim consilio, uti ipsemet prodit, Scyllacensi sedi Joannem de Nicephoro episcopum bonaque non pauca impertierit, argumento sane etiam dictum diploma est, quanto in pretio apud principem illum Lanvinus, ac nominatim S. Bruno exstiterit. Haud dudum porro Mesimerio, ecclesiæ Squillacensis ritus Græci episcopo vita

functo, Joannes de Nicephoro, qui ritus Latini erat, a comite Rogerio, Sancto nostro ac Lanvino suadentibus, fuerat susceptus, cum Bruno in Turritana Calabria eremo novam ecclesiam monasteriumque sub sanctissimæ Virginis Mariæ et S. Stephani protomartyris nomine condere incepit. Creverat, inquit in Historia Ordinis Cartusensis Prospectu ad annum 1097 pag. 12 Camillus Tutinus, jam multitudo monachorum in hæremo S. Mariæ, et cum locus ille numerum non caperet, Rogerio comite jubente, prope hæremum sub titulo ejusdem Virginis, et protomartyris Stephani peramplum ac magnificentum constructum monasterium. Sanctus ergo, si Tutino hic fides sit, non tantum priori monasterio, quod ex dictis statim a suo in Cartusiam Calabrinam ingressu in sanctissimæ Virginis Mariæ et S. Joannis Baptistæ honorem exstruærat, novum addiderit, sed etiam id fecerit, quod et ita fieri vellet comes Rogerius, et ad eam jam multitudinem monachi excrevisset, ut eos sacrum S. Mariæ et S. Joanni Baptistæ monasterium haud caperet. Et partim quidem ob posteriorem hanc causam id fecisse Brunonem, verosimile mihi vel idcirco apparet, quod anno, quo ex dicendis Sanctus ad Dominum migravit, 1101, ac proin quinquennio dumtaxat post Joannis de Nicephoro ad cathedram Scyllacensem promotionem elapso, monachi amplius triginta in Turritana eremo exstiterint, uti fidem facit antea adhuc laudatus monachorum hujus, qui post sancti Parentis obitum Lanvino, veluti eremi magistro, obedientiam promiserunt, Catalogus, e charta antiqua, cui singuli eorum nomina sua inscripserunt, excerptus, atque in Annalium Cartusiensium librum quartum hæctenus non vulgatum illatus.

622 Monumentum illud, e libri hujus Vallis Dei exemplari descriptum, mecum, ut multa alia, communicare dignatus est Cartusianus Parisiensis jam supra sapius laudatus, idemque etiam ego, quod et hic et antea citatum jam fuerit infragae citandum adhuc veniat, cum lectore, cui id minime futurum reor ingratum, communicare operæ pretium existimo. His verbis concepitur: Frater Vugo promisi obedientiam magistro Lanvino. Similiter et frater Leo; similiter et frater Maraldus; similiter et frater Romanus; similiter et frater Stabilis; similiter et frater Radulphus de Crucefixo; similiter et frater Ursus subdiaconus; similiter et frater Rainerius subdiaconus; similiter et frater Guildericus; similiter et frater Girardus; similiter et frater Tricus; similiter et frater Gualterius Morinus; similiter et frater Landulphus; similiter et frater Herchen. (« Hoc » nomen, notat dicti Annalium Cartusiensium » libri quarti auctor anonymus, non integrum » exstat, quia corrossa est charta ») similiter et frater Renaldus Cæmentarius; similiter et F. Albertus; similiter et F. Rembaldus et F. Ugo; similiter et F. Odo; similiter et F. Longuisus; similiter et F. Odo; similiter et F. Anselmus; similiter et frater Gumbertus; similiter et frater Bernardus; similiter et frater Durandus; similiter et frater Loinus; similiter et frater Hato; similiter et frater Fulco diaconus; similiter et frater Heldicus; similiter et frater Guarinus subdiaconus; similiter et frater Lambertus. Ita laudatus Catalogus, triginta amplius, ut computanti patebit, Turritanæ eremi monachos, qui post Sancti obitum Lanvino obedientiam promiserunt, complectens; ut proinde horum numerum quinquennio etiam circiter ante, seu, promovit

quorum numerus jam multum creverat, non sufficeret,

A *promoto primum ad cathedram Scyllacensem Joanne de Nicephoro, majorem multo, quam initio exstitisse, hincque partim, ut novum S. Stephani monasterium Sanctus exstruxerit, factum esse, verosimile sane, ut jam dixi, appareat.*

quodque, ut Annalista Cartusienis vult, nonvulorum ex his infirmitati

625 Verum causam, ob quam id Bruno fecerit, longe diversam assignat Annalium Cartusienis libri quarti hactenus non vulgati auctor anonymus. En ejus, quæ huc spectant, verba e dicti libri Vallis-Dei exemplari descripta, mihi que a sæpissime jam laudato, qui nomen suum prodi vetat, Cartusiano Parisiensi submissa: Ipsam porro Calabrinam eremum, quam a Rogero S. Bruno obtinuit, in honorem S. Mariæ et S. Joannis Baptistæ, quos jam in speciales patronos in Cartusia elegerat, construi voluit, ut vidimus in litteris (supra jam recitatis Sgullacensis episcopi) Theodori, et sub iisdem nominibus dicari curavit anno mxciv cum magno apparatu.... Quale vero fuerit desertum hoc, quod colebat S. Patriarcha, sic ipse descripsit in epistola ad Radulphum, Remensis ecclesiæ tunc præpositum, dicens: « In finibus Calabria cum fratribus religiosi » etc. Usque ad hæc verba inclusive: « Arcus enim si assidue » sit tensus, remissior est, et minus ad officium » aptus. » Hæc S. Bruno de sua solitudine, ubi sæpius morabatur cum illis ex sociis suis, quos ad vitam anachoreticam ducendam a Deo vocatos exploraverat. Cum enim videret, multos diversæ conditionis, diversarumque virium homines ad se venire conversionis gratia, statuit, fortiores et in quibus vocationem ad id Divinam probaverat, secum in sua eremo detinere, cæteris vero, quos minus eremiticæ vitæ idoneos censebat, monasterium construxit, in honorem S. Stephani protomartyris consecratum, unum circiter milliare ab eremo distans, in quo vitam agerent, eremiticam quidem, sed paulo remissionem minusque rigidam.

subventum vellet, adificari, non primum post datum anno 1099,

624 Bruno itaque, si laudato Annalium Cartusienis libri quarti hactenus non vulgati auctore anonymo standum sit, novum S. Stephani monasterium, quod infirmitati eorum, qui eremiticæ vitæ minus apti erant, subventum vellet, ædificavit; quod etiam verum esse potest, cum nihil omnino obstat, quominus id partim ob rationem hanc, partim ob supra assignatam fecisse credatur. Quoquo modo interim res habeat, Sanctum equidem monasterio, sanctissimæ Dei Genitrici et Joanni Baptistæ sacro, quod et monasterium S. Mariæ de eremo seu de Turri dicebatur, adjecisse aliud, eidem sanctissimæ Dei Genitrici et S. Stephano protomartyri dedicatum, indubitatum est, uti etiam id anno 1099, secunda Augusti die jam fuisse inhabitatum. Etenim Rogerius, Calabria et Sicilia comes, in diplomate infra huc transcribendo, quod in S. Brunonis favorem anno illo et die concessit, monasterii S. Stephani, quod tunc in eremo Turritana exstitit, atque a fratribus inhabitatum fuerit, mentionem facit. Nota esse volo, inquit, omnibus fidelibus Christianis beneficia, quæ mihi peccatori concessit Deus orationibus reverendi viri F. Brunonis, piissimi Patris fratrum, qui habitant in ecclesiis Sanctæ Mariæ de eremo, et sancti prothomartyris Stephani, quæ sitæ sunt in terra mea inter oppidum, quod dicitur Stilum, et Arenam. Atque hinc jam liquet, Blomenvennam a veritate omni dubio procul aberrare, dum, postquam jam dictum, quo Rogerius comes S. Brunoni multa donavit, diploma ex parte transcribitur Octobris Tomus III.

psit, mox subjungit: Vigore itaque hujus donationis ædificavit ibi (in Turritana Calabria eremo) primo ecclesiam ad honorem beatæ Mariæ Virginis juxta speluncam seu antrum quoddam subterraneum, in quo ipse manebat. Ædificavit et aliam haud procul ab illa distantem ad honorem Sancti Stephani prothomartyris cum contiguo illi monasterio, in quo ceteri fratres habitabant, sub cura et regimine tanti Patris Christo militantes.

auferre C. B.

623 Ita ille, a Sancto nostro non prius S. Stephani ecclesiam seu monasterium fuisse exstructum tradens, quam per diploma, cujus partem recitat, donationem, in hoc expressam, Rogerius comes ei fecisset; quare, cum in hoc ipso diplomate monasterii illius, veluti jam exstantis seu exstructi, mentio fiat, errorem sane admittit manifestissimum; hunc autem, in quem duo etiam alii, nempe ante illum Puteanus et post illum SURIUS prolapsi sunt, maxime vel idcirco mirari subit, quod in ea ipsa dicti diplomatis parte, quam tam hi, quam ille, recitant, monasterii S. Stephani, veluti jam exstructi, mentio instituitur. Adhæc, in eremo Calabria ecclesiam, Sanctissimæ Dei genitricis sacram, non prius etiam fuisse a Sancto exstructam, quam cum memorato diplomate donatio, quæ in hoc exprimitur, a Rogero comite in Sanctum nostrum collata fuisset, tam Blomenvenna verbis proxime recitatis, quam duo alii mox laudati biographi nostri, Puteanus scilicet et Surius, tradunt; quæ eorum narratio non minus, quam præcedens de S. Stephani ecclesia; erronea est, cum, dictam sanctissimæ Dei Genitricis ecclesiam jam inde ab anno 1090 ædificari cæptam, annoque 1094 consecratam fuisse, ex jam supra dictis constet. Nec video, qui, quæ tres jam dicti biographi nostri de S. Stephani ecclesia, in eremo Calabria a Sancto nostro post datum, de quo jam hic, diploma primum exstructa, tradunt, cohærere queant cum aliis eorum verbis, quibus, S. Mariæ et S. Stephani ecclesias S. Brunoni a comite Rogero, cum illum hic nondum sibi notum in Turritana eremo intervenandum invenisset, donatas fuisse, jam antea memoriæ prodidere. Etenim, si Sanctus unquam a comite Rogero, venationem exercente nondumque eum noscente, fuit inventus, id certe, uti ipsimet laudati biographi admittunt, ex jam supra dictis debent, non serius, quam anno 1095 vel sequentis initio contigerit; quod cum ita sit, quomodo verum esse potest, Brunoni tunc S. Stephani ecclesiam largitum fuisse comitem Rogerium, et tamen hanc primum post supra memoratum diploma, non citius, quam anno 1099, ex infra dicendis datum, fuisse ædificatam?

uti hic contra Sancti biographos

E

F

626 Fuerintne forsas Sancti nostri ætate quatuor in eremo Calabria ecclesiæ, quarum duæ quidem, altera nempe S. Mariæ, altera S. Stephano sacra; ante Brunonis in solitudinem illam ingressum exstiterint, duæ vero, altera itidem S. Mariæ, altera S. Stephano sacra, post Sancti in eandem solitudinem ingressum exstructæ primum fuerint? Ast id nec verosimile apparet, nec ab ullo prorsus scriptore sive recentiore, sive antiquiore memoriæ proditum invenio. Et vero non quatuor, sed duas dumtaxat ecclesias seu monasteria, a Brunone ejusque discipulis inhabitata, quæ Sancti nostri ætate in Turritana Calabria eremo exstiterint, anonymus Annalium Cartusienis libri quarti hactenus non vulgati auctor commemorat, ad annum 1114, uti iterum sæpissime jam laudatus, quem, quod nolit, non

probat, Rogerii comitis diploma,

AUCTORE
C. B.

nomino, *Cartusianus Parisiensis me docuit, ita scribens*: Annis MXC et MXXVII vidimus, jam duo exstitisse (in *Turritana scilicet Calabriae eremo*) monasteria tempore sancti Brunonis, unum B. Mariae (*addi potest, et S. Joanni Baptistae*) dicatum, ubi ipsi morabatur; aliud non multum a priori dissitum, in ejusdem B. Mariae, et sancti Stephani honorem aedificatum, in quo cum omnibus conversis quidam etiam monachi sive minus ferventes, sive potius infirmi facti degebant, quorum ipse Lanvinus erat Prior; sed omnes usque ad praesentem annum (1114 videlicet) eremitice vixerant, quasi unum tantum conventum componentes, ut constare videtur ex epistola encyclica, post mortem sancti Brunonis ad amicos ejus missa, in qua (*adi hinc, Titulis funebribus edendis praefixam*) unius tantum monasterii mentionem faciunt, cum se inscribant «*Humiles eremitae Calabriae monasterii sanctae Dei genitricis Mariae.*»

sed anno cir-
citer 1097
curavit,

B

627 Et in plerisque litteris, a Paschali II Lanvino datis, quas superius suis locis exscriptissimus, ipse Papa Lanvinum vocat «*Eremitarum praepositum et multorum anachoretarum patrem et magistrum.*» Nec loquitur nisi de uno tantum monasterio: «*Pacem*» inquit, «*et concordiam eremi (adi num. 350) reformatam cognovimus.*» Et ad omnes scribens, «*Lanvino et ceteris fratribus, domni Brunonis eremum habitantibus salutem.*» Et ad ipsum magistrum eremi, «*Fratres tuos, eremi cohabitatores, salutamus.*» Sicque eremitae dicti sunt et persistenter, donec tandem praesenti anno (1114 nimirum) aliud tertium erigeretur monasterium pro coenobitis apud Squillacium, ut in supra scriptis litteris dicitur. *Haecenus ille, duo duntaxat, ut jam dixi, a Cartusianis inhabitata, quae non tantum S. Brunonis aetate, sed etiam d'iu post hanc seu ad annum usque 1114 in eremo Calabrina exstiterunt, monasteria recensens. Atque unum quidem ex his, sanctissimae Dei Genitricis et S. Joanni Baptistae dicatum, cujus Priori seu magistro monasterium S. Stephani, ut etiam proprium Priorem habens, parebat, anno 1090 conditum ex dictis captum, anno 1094 solemniter ritu magnoque apparatu, ut jam supra docui, fuit consecratum; alterum vero, eidem sanctissimae Dei Genitricis et S. Stephano protomartyri sacrum, quod postea monasterium S. Stephani de bosco seu de nemore nuncupatum fuit, anno 1099, secunda Augusti die, qua supra memoratum diploma datum notatur, jam erat constructum, uti liquet ex iis, quae hoc de re jam disserui. At vero quanto quidem tempore citius constructi cepit? Cum ex supra dictis monasterium seu ecclesia, sanctissimae Dei Genitricis sacra, ante annum 1094 solemniter ritu consecrata haud fuerit, nec antequam hoc fieret, conditum fuisse videatur S. Stephani monasterium, hujus constructio verosimillime, uti ex jam dictis quisque facile colliget, inter annum 1094 et annum 1099 evenerit; ut proinde eam Camillus Tutinus in Historiae Ordinis Cartusianis Prospectu anno 1097, quod et anonymus Annalium Cartusianum libri quarti haecenus non vulgati auctor facit, recte fortassis consignet.*

annoque se-
quenti a
Squillacensi
episcopo pri-
vilegium,

628 Et vero cum in diplomate, quod, ut supra docui, Rogerius comes S. Brunoni anno 1096 concessit, nulla omnino, quantum reor, monasterii S. Stephani, veluti jam tum exstantis, mentio fiat, flatque tamen in altero, cujus jam proxime memini, anni 1099 diplomate, monasterium illud

S. Brunonis cura anno circiter 1097 conditum fuisse, verosimillimum vel idcirco reor, quod, cum ex omnium consensu amplum exstiterit, anni saltem duo ad ejus structuram requisiti fuisse videantur, jamque ad umbilicum anno 1099 esset adductum, uti ex jam dictis nemo non intelliget. Haud dudum porro postquam aedificium hoc conditum fuisset, evenit, ut Joannes de Nicephoro, quam benevolo in Sanctum nostrum, cujus consilio ex dictis ad Squillacensem cathedram fuerat evehctus, Turritanamque eremum animo esset, manifestarit. Etenim anno millesimo nonagesimo octavo, cum anno forte nondum integro sedisset, Henrico Neocastrensi episcopo aliisque praesentibus donationes omnes privilegiaque omnia S. Brunoni ejusque in monasterio S. Mariae de Turri successoribus concessa confirmavit, ac tanta insuper asceterium illud libertate donavit, ut sibi ipsi et successoribus suis episcopale in id jus ademerit, quemadmodum instrumentum publicum, seu privilegium, quo id praestitit, fidem facit. Illud iterum, ex Annalium Cartusianum libri quarti haecenus non vulgati Vallis-Dei exemplari descriptum, mecum pro summa sua humanitate communicare dignatus est Cartusianus Parisiensis sapissime laudatus, idque, tamquam pretiosum antiquitatis monumentum, hincque, quantum opinor, futurum non ingratum, cum lectore pariter communicare hic habet.

quod hic in
medium ad-
ducitur,

629 Haece itaque verbis concipitur: In nomine sanctae et Individuae Trinitatis. Ego Joannes, voluntate Dei Squillacinae sedis episcopus, SS. Patrum praecedentium vestigia secutus, facta eorum et decreta religiosa volo imitari, et pro posse meo conservare inviolata. Monasterium ergo, quod dicitur S. Mariae de Turri, cui praestitit venerabilis Pater Bruno, liberum esse laudo, assero, et confirmo, qua libertate a Rogerio comite est fundatum, et a B. PP. Urbano donatum, et ab antecessore meo bonae memoriae Theodoro episcopo confirmatum. Noverint ergo fideles quique et amatores veritatis, praefatum monasterium, insuper locum illum, qui Arsafia dicitur, de quo praefatum monasterium dotatum est, cum omnibus pertinentiis suis et cum omnibus hominibus, tam de clero, quam de populo, quos ad praesens supradictum monasterium habet, vel impostorum habiturum est, ex extraneis quoque omnibus, qui in potestate habitant, vel sunt habitaturi, hac libertate donatum; nec ego, nec quilibet successorum meorum ullum episcopale jus ibi habeat, absque communi spontanea voluntate Fratrum praedicti monasterii. Consecrationes, Ordinationes, Chrisma, caeterasque episcopalis officii indigentias, a quo potissimum episcopo consequantur longe vel prope, et non sit qui prohibeat. Decimae eorum ipsis sint. Offensa subjectorum et correctio ad eos respiciant. Haec, quae diximus, auctoritate et privilegio mei antecessoris Theodori, natione Graeci, confirmata sunt. Haec et nos privilegio praesenti et auctoritate, quam a Deo consecuti sumus, testificamur, confirmamus, et nec mihi ipsi quandoque aliter, quod absit, sapienti, vel alicui successorum meorum haec violare liceat. Si quis igitur pertinaciter hanc sententiam nostram, veraciter prolatam, scriptam, signatamque in signum stabilitatis, ingenio vel potentia delere studuerit, deleatur et ipse de libro viventium. Assistentibus vero et defendentibus pax et vita cum Vivente et Regnante in secula seculorum. Amen.

A
obtinuit. Id,
quod pro su-
specto

650 Diploma hoc seu privilegium, quod nullas, neque initio, neque in fine notas chronicas sibi hic adjunctas exhibet, anno 1098, Indict. 6, septimo Idus Maji seu nona mensis hujus die datum notari affirmat Cartusianus anonymus, e cujus illud, ut jam monui, Annalium Cartusiensium libro quarto hactenus non vulgato communicatum necum fuit. Verum notasne illas chronicas in ipso, quod sibi prælucit, privilegii illius seu autographo seu exemplari, an alibi invenerit, non edicit. Hinc primo an instrumentum illud anno 1089 datum vere fuisset, hæsi dubius, donec eandem ei epocham ab Ughello tom IX Italiae sacræ col. 427 assignari comperi. Verum, etsi quidem diplomati isti seu beneficiis, per id Sancto collatis, Ughellus et laudatus Cartusianus anonymus eundem annum, uti etiam Indictionem, assignent, in mense tamen, quo id dari contigerit, nequiquam consonant. Hic enim, ut jam docui, nona Maji die, ille contra nona Martii die privilegium datum affirmat. Ast debetne ob id discriminis monumentum illud antiquum pro suspecto haberi? Camillus Peregrinus in Annotationibus, quas ad Lupi Protospatae chronicon ad annum 1098 adiecit, ita observat: Mensem Martium pro Maio sæpe alias suppositum, manifestum est; idque ex ea forte occasione natum, quod, nomina propria cum sub Nortmannorum ætate capitalibus tantummodo literis depictis compendiarentur, Martius mensis, sic descriptus, pro Maio a recentioribus librariis sæpe numero est acceptus. Sicut in Calendario antiqui etiam Breviarii Campani, in quo festum S. Potentianæ virginis perperam notatur ad diem xix Martii, quod colitur xix Maii. Forte itaque mensis, quo Joannis de Nicephoro privilegium, supra huc transcriptum, S. Brunoni datum fuerit, littera capitali M primitus dumtaxat fuerit expressus, hincque id librariorum seu describentium alii quidem mense Maio, alii contra mense Martio datum notarint.

habendum
non est, Urbanus II Papa,
dato, quod et
hic

651 Jam vero, cum res ita habeat, non est sane, cur antiquum illud monumentum, quod mense Maio a Cartusiano anonymo laudato, Martio contra ab Ughello datum notetur, pro suspecto habeatur, etsi interim hinc fiat, ut, utro mense datum reipsa fuerit, determinari haud queat. Atque ita quidem ut existimem, etiam facit, tum quod nihil omnino aliud, unde diploma illud seu privilegium suspectum ulcumque reddatur, aspiciam occurrat, tum quod reipsa a Joanne de Nicephoro, Squillacensi episcopo, datum fuisse S. Brunoni diploma seu privilegium, fidem faciat diploma aliud, quo, quod ab eo fuerat concessum, Urbanus II Papa confirmavit. Labet et illud, quod non minus quam præcedens ad Sanctum nostrum spectet, ex Ughello, apud quem tom. IX Italiae sacræ col. 427 et seq. exstat, huc transferre. Ita habet: Urbanus episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis Brunoni et Lanvino salutem et Apostolicam Benedictionem. Quia igitur nostri officii interest, servorum Dei quieti et commodis, prout in Domino possederit, providere, petitionibus vestris, filii in Christo carissimi ac reverendissimi, clementer annuimus. Per hujus igitur Apostolici privilegii paginam Apostolica auctoritate concedimus, et firmam et stabilem et in perpetuum permansuram confirmamus donationem terrarum, quæ vobis datæ sunt in Squillacensi territorio, et conscriptæ et determinatæ et designatæ per terminos certos a

dilecto nostro filio R. comite, et, Johanne confratre nostro, Squillacensi episcopo, concedente, et confirmata.

652 Quocirca prædicta auctoritate præcipimus, statuimus, et ea, quæ vobis concessa sunt, licentia interdicens, ut a die in antea neque comiti ipsi, neque alicui hæredum suorum supradictam vestram donationem et hanc nostram confirmationem violare vel deartare liceat. Neque de his, quæ confirmamus, aliqua re intromittat personam sine vestra voluntate, quatenus Omnipotentis Dei speculationi mentibus liberis insistatis, et ad ejus faciei dulcedinem, ipso præstante, pervenire valeatis. Si qua vero persona aut hæres comitis ipsam violaverit, nisi ad condignam venerit satisfactionem, eum honoris vel officii sui periculo subjacere decernimus, et a Christo ac Ecclesiæ corpore segregatus atque in æterno examine districtè subiaceat ultioni sine intermissione et remedio; conservantibus autem pie a Deo et misericordia ejus præsentibus et futuris sæculis conservetur. Amen. Si vero tam legalis comes, ut ejus hæres addere aliquid huic voluerit donationi, sub hac nostra confirmatione ratum esse statuimus.

Urbanus Catholicæ Eccl. episcopus.

Ego Rainerius Card. subscripsi.

Ego Joannes Card. SS.

Ego Alphanus Salernitanus archiepisc. SS.

Ego Amatus Capellanus et sacerdos SS.

Ego Dis Capellanus SS.

Ego Constantinus Catacensis episc. SS.

Datum Salerni mense Septembri, Indict. 6 anno ab Incarnatione Dominica mxcviii.

655 Ruinartius in Urbani II Papæ Vita, narrato Pontificis hujus cum Rogerio, Calabriae et Siciliae comite, post Capuam mense Junio anni 1098, uti infra probabo, a principe illo expugnatam in urbe Salernitana congressu, pag. 299 ad eundem annum 1098 ita memorat: Paulo post id tempus, die scilicet xx Julii sequentis Pontifex ad alterius Rogerii, nempe ducis Apuliae, et Alfani archiepiscopi preces insigne privilegium Salernitanæ ecclesiæ concessit, collato ei primatu in duas metropoles, Compsanam et Acherontinam, quæ olim ipsi jure metropolitico subjectæ fuerant. Data est bulla die xiii Kalendas Augusti anno mxcix, ut præferunt ejus exemplaria, sed qui a mense Martio anni præcedentis inchoandus est, ut ad præsentem annum revocari possit. At Indictio iv, quæ ibi apponitur, excusari nequit, nisi error in Amanuenses rejiciatur. Locus hic esset de altero Urbani rescripto agendi, quo in gratiam ejusdem ecclesiæ privilegia Cavensis monasterii revocantur, si datum Romæ non diceretur, et Indictio vii, quam præfert, huic anno convenire posset. De eo inferius. At sincerum omnino et penitus indubium est illud, quod mense Septembri hujus anni (1098 nempe) Urbanus sancto Brunoni, Cartusianorum parenti, qui tunc in Squillacensi eremo morabatur, concessit, ad ei confirmanda et asserenda omnia bona, quæ a Rogerio comite et Johanne, Squillacensi episcopo, ipsius monasterio collata fuerant. Illud datum est Salerni Hoc anno (1098 nimirum, ut jam monui) mense Septembri, Indictione vi; unde conjicimus, Urbanum ea in urbe usque ad Barensæ concilium, quod dicto anno 1098 mense Octobris celebratum fuit, permansisse.

654 Hæc de supra recitato, quod Urbanus Papa S. Brunoni

assertor
C. B.

assertur, di-
plomate,

E

F

AUCTORE
C. B.
ante 24. Se-
ptembris con-
firmavit.

S. Brunoni concessit, diplomate Ruinartius. Atque ex his quidem habemus, anno 1098, Salerni, quo loco et anno diploma datum notatur, Urbanum existisse; ut forte, cum civitas illa a Turritana eremo non admodum sit remota, Sanctus noster, cujus ac Lanvini petitione sese, quod jam recitavi, privilegium dedisse, Pontifex innuit, Salernum sese ad hunc cum Lanvino tunc contulerit, Barensique concilio, haud dudum post datum privilegium celebrato, interfuerit; quod vero ad notas chronicas, quibus privilegium Pontificium signatur, pertinet, cum Urbanus II Papa, quem admodum num. 369 docui, Indictione Caesarea seu Constantiniana usus sit, huiusque generis Indictio septima, non sexta, a vigesima quarta Septembris anni 1098 die usque ad eundem Septembris sui sequentis diem fuerit in cursu, consequens est, ut privilegium Pontificium, utpote anno 1098, Indictione sexta menseque Septembris notatum, mense hoc ad vigesimam quartam diem nondum profecto datum fuerit.

B § XXXIX. Sanctus comitem Rogerium praesentissimo periculo per visionem, qua hujus illum monet, in obsidione Capuana liberat, novumque hac occasione, quo plurima ei bona Rogerius confert, diploma obtinet.

Sancti meritis
praesentissimo
periculo liberatur comes
Rogerius,

Inter omnia diplomata, quae Sanctus sive a comite Rogerio, sive ab aliis quibuscumque in Turritana in Calabria eremi favorem impetravit, nullum est illustrius magisque a scriptoribus celebratum, quam quod Capuanae obsidionis occasione ab illo principe anno, uti infra probabo, 1099 obtinuit. Accidit, inquit Gausfredus Malaterra Historiae Siculae lib. IV, cap. 26, ut

C Ricardus Juvenis, Jordanis principis filius, princeps et ipse Aversa, defuncto patre orbus, pusillus superstes, fraude Longobardorum urbe Capuana injuste jam dudum privatus, cum jam ad intelligibilem aetatem pervenisset, damnum sibi illatum videns et dolens, ac de auctoribus ultionem petere disponens, ad sibi consanguineum comitem (Calabrae nempe et Siciliae Rogerium) prudentes viros supplex illorsum * ut sibi auxilium laturus accelerare non differat cum servitio suo. Comes consanguinei sui legatione motus non exiguum collegit exercitum, hocque in illius suppetias in Campaniam adducto, et cum Rogerii ducis, cujus patruus erat, ac Richardi Aversa principis, cognati sui, copiis conjuncto Capuam, uti infra docebo, anno 1098 obsedit ac expugnavit. Verum obsidionis tempore magnum comes incurrit periculum. Sergius Graecus, quem ducentis nationis Graecae armigeris praefecerat, pecunia cum Capuanis pactus erat, sese eis, quo noctis tempore in Rogerii exercitum ex improviso irrumperet, itaque eum cadere ac comitem ipsum necare possent, aditum aperturum. Nox jam aderat, qua effectum sortitura erat proditio, Capuanorumque copiae, ut, quod cum hisce Sergius

* supple-
tit.

pactus erat, exsequerentur, parata adstant, D cum S. Bruno seu potius ex dicendis, facientibus id hujus meritis ac precibus, sub Brunonis habitu ac specie angelus comiti in somnis apparuit, imminenti periculo eum commonuit. Comes hinc timore percussus, itaque expergestus milites exivit ad arma, structas sibi insidias dispulit, hostes fugavit, plerosque proditoris reos cepit, Capuamque haud dudum post subegit.

656 Hac porro ad felicem exitum expeditione perducta, primo se Salernum, ubi cum eo Urbanus II Papa colloquium habuit, atque aliquanto temporis spatio fuit versatus, ac deinde Squillacium in Calabriam contulit, cumque ibi quatuordecim dierum spatia adversa valetudine laboraret, S. Bruno, quo eum in morbi molestiis consolaretur, ad amantissimum sui principem, quatuor aliis religiosis eremi Calabrae incolis sibi adjunctis, venit. Comes sanctum Virum benignissime de more excepit, eique, quod sui etiam absens in obsidione Capuana curam gessisset, summas gratias egit, multa ei grati animi ergo dona offerens.

Verum haec Bruno, qui non se, sed angelum, principibus tempore belli adstantem, in obsidione Capuana comiti apparuisse, asseverabat, noluit accipere. Attamen, cum postea Sanctus aliqua saltem a comite sibi donari consensisset, dato hic diplomate Turritanae eremi possessiones auctiores longe, quam ante fuissent, reddidit, militesque proditoris Capuanae reos, quos secum ex hac Squillacium morte plectendos duxerat, vitaeque tamen, Sancto nostro intercedente, donarat, ei Turritanaeque eremo in servitium perpetuum tradidit. Constant haec omnia partim ex Gausfredo Malaterra cap. proxime cit. et duobus seqq., partim ex ipso, quod, dicta bellica expeditione finita, Sancto nostro Rogerius comes dedit, diplomate. Ac id quidem tum hac de causa, tum quod a Puteano, Blomenenna, Surio in contextis a se S. Brunonis Vita, Baronio in Annalibus ecclesiasticis, Summontio in Neapolitani regni Historia, aliisque fere omnibus scriptoribus, a quibus memoratur, ex parte duntaxat exhibetur, integrum e Moricensii recensione § praesenti, additis etiam ad calcem, quae commode in id hic notari poterunt, lectoris oculis subjicere; definitionem autem temporis, tum quo datum illud fuerit, tum quo obsidio Capuana acciderit ac proin S. Bruno, comiti Rogerio in somnis apparet, imminenti periculo eum eripuerit, in § sequentem, ne alioquin praesens in nimiam molem excreseat, differre est visum.

657 Sic itaque monumentum illud habet: In nomine Dei aeterni et Salvatoris nostri Jesu Christi. Anno ab Incarnatione ejusdem millesimo nonagesimo octavo, indictione sexta, gloriosus Rex David spiritu praeventus « Narrabo, » inquit, « omnia mirabilia tua, » propter quod ego Rogerius divina misericordia comes Calabriae et Siciliae notum * esse volo omnibus fidelibus Christianis beneficia, quae mihi peccatori concessit Deus orationibus reverendi viri F. Brunonis, piissimi Patris Fratrum, qui habitant in ecclesiis sanctae Mariae de heremo, et sancti Protomartyris Stephani, quae sitae sunt in terra mea inter oppidum, quod dicitur Stilum, et Arenam, cum essem in obsidione Capuae Kalendis Martii, et praefecissem Sergium natione Graecum principem supra ducentos armigeros nationis suae, et exercitum excubiarum magistrum, qui satanica suasionem praeventus principi Capuae, promittenti auri non modicam quantitatem, ad invadendum

hincque et
privilegium,
a multis ce-
lebratum,
concelit.

E

F

Id, quo Roge-
rius primo pe-
riculum, cui
in Capuana
obsidione

* al. nota